

то хвърчели по въздуха; съ естественитѣ въздушни явленія тѣ подтвърдявали своитѣ лъжи, като прѣиначавали свѣтливитѣ пари, що са поевяватъ напѣтѣ на високо у въздуха, и казвали че тѣ сѫ змѣйове и дрг. (*) Тѣ казвали съ увѣреніе че имало змѣйци, които лю-

(*) Това, което простій народъ назовава змѣй и са плаши отъ него не е друго, освѣнъ въздушно явленіе, що са запалва отъ испареніята.

Когато бѣхъ момче и сѣдѣхме на село, веднѣжъ са слути да нощуваме въ гората, дѣто си насяхме воловетѣ. Посрѣдъ нощъ ний видѣхме съ другаритѣ си, че са спусна у въздуха едно огненно кѣлбо, голѣмо колкото една едра линя, което ни са глѣдаше, че пада къмъ земята. То-ва огненно кѣлбо бѣше толкозъ свѣтливо, щото ни огрѣявъ тѣмницата и ний са намѣрихме у видѣло като денъ. Моята дружина, мѣжду които имаше и стари хора, казахъ че ушъ това било змѣйска глава. Сѫщо пакъ, като бѣхъ у Троенскія мънастиръ, една нощъ съглѣдахме че татѣкъ въ Планината падна едно огненно веществъ, расперено тѣкмо като жаба, но то бѣше по-голѣмо отъ човѣка, изъ което са виждаше да искачятъ искри. Мойтѣ другари го истъкувахъ, че то било единъ змѣйски юнакъ, който са бихтялъ съ други по силни юнаци, и тѣ му надвили, та го съборили на земята: „невидяхте ли го, думахъ другаритѣ, какъ бѣше расперилъ рѣцѣ и крака?« Сега да са питаме: ако да бѣше нѣкакво веществено тѣло, то щѣше да падне на земята и да са намѣри отъ него какъвъ годѣ знакъ; но то са разнесе и загуби до сушъ.

Юще единъ пѣтъ съглѣдахъ друго запаление, що са поеви доста голѣмо и проточено на дѣлъ. Азъ са случихъ твърдѣ на близо и го видѣхъ, че то било едно пламенно явленіе, отъ въздуха; то са завея къмъ занадъ, защото вѣтъра идѣше отъ истокъ, и най-послѣ, распокъсано на много части, невидѣ са вече никакво. Ако бѣхъ го видѣли други, то непрѣменно би го нарекли змѣй.

А дѣто са приказва за змѣйове и змѣйци, то си е чиста измислица отъ други нѣкои причини, що сѫ слушаватъ у безчестни мѫжѣ и жени; особенно дошавата жена, която са люби съ другиго, измисля какъ да подплаши простія си мѫжъ, който вѣрва, че змѣй дохожда въ кѫщата му и бѣга горкій за да са ненамѣри, защото го убива. Ако и да е срамотно да са пишатъ, то за примѣръ азъ щѫ да при-